

İSLAM MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ

- TARİH -

PROJE EDITÖRÜ: MEHMET AZİMLİ

Kitap Editörü: Cahit Külekcî

İLİMYURDU YAYINCILIK: 188

İnceleme-Araştırma

İslam Medeniyetinde Bilim Öncüleri Serisi - 8

ISBN: 978-605-2339-54-1

Kitabın Adı

MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ / TARİH

Proje Editörü

Mehmet Azimli

Kitap Editörü

Cahit Külekcî

Eylül 2021

İç Düzen

İlimyurdu Yayıncılık

Kapak Tasarımı

Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt

Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/210 Topkapı/İstanbul

Tel: 0212 501 47 63 Sertifika No: 45822

ilimyurdu
yayın ve eğitim kurumları

Molla Gürani Mh. Akkoyunlu Sk. No: 36 Fındıkzade- Fatih / İSTANBUL

Tel.: 0212 533 05 35 Faks: 0212 631 53 69

www.ilimyurdu.com info@ilimyurdu.com

Sertifika No: 45032

Bu eserin tüm yayın hakları İlimyurdu Yayıncılık ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti'ne aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın bir kısmı veya tamamı, yayıncının izni olmadan yayınlanamaz.

mana
YAYINLARI

2021

01 Haziran 2022

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Ibn Arabşâh, Şehabeddin

090158

İBN ARABŞÂH (1450)

Bilal Gök*

"Üç Dilin Sultanı, Timurlu Devleti'nin Tarihçisi."

Hayatı

İbn Arabşâh, 1389 yılında Şam'da doğdu. İbn Arabşâh'ın yaşadığı Şam şehri, 1400 senesinde Timur ordularının istilasına uğradı. Timur (1405), hâkim olduğu bölgelerin başkenti Semerkant'ı bir ilim ve kültür merkezi haline getirmek istiyordu. Bu maksatla ele geçirdiği İslam beldelerinin âlim ve sanatkârlarını, erdemli kişilerini, meslek ve zanaat sahiplerini, Semerkant'a götürerek ilim ve sanatlarını orada icra etmeleri için kendilerine her türlü imkânı sağlıyordu. İbn Arabşâh da bu maksatla henüz on iki yaşındayken Timur İmparatorluğu'nun başkentine getirildi.

Zaman içerisinde Türkçe, Farsça ve Moğolca'yı öğrenen İbn Arabşâh, Seyyid Şerif el-Cürcânî (1413) ve Şemseddin İbnü'l-Cezerî (1429) gibi devrin meşhur âlimlerinden tecvid, sarf, nahiv, hadis ve kıraat gibi dersleri aldı. İlim öğrenmek amacıyla Moğolistan'a ve hatta Çin sınırına kadar ulaştı. Daha sonra Hârizm'e dönen İbn Arabşâh, buradan Altın Orda'nun ilim merkezlerinden Saray ve Astarhan'a gitti. Saray'da dört yıl kaldıktan sonra Kırım'a geçerek âlim, edip ve şairleri ziyaretlerine devam etti.

Karadeniz yoluyla 1412'de Edirne'ye gelen İbn Arabşâh, Çelebi Sultan Mehmed'in (1413-1421) iltifat ve ihsanına boğuldu. Sultan'ın sır kâtibî ve şehzadelerinin hocası oldu. Onun emriyle Arapça ve Farsça'dan tercüme-ler yaptı. Bu arada meşhur hocalardan çeşitli alanlarla ilgili dersler aldı. Osmanlı sultanının 1421'de ölümü üzerine Edirne'den ayrıldı ve Halep üzerinden Şam'a gitti.

* Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, bgok38@gmail.com